SPEIDER BLADET

NR. 4/2015 – 13. ÅRGANG. MEDLEMSBLAD FOR KFUK-KFUM-SPEIDERNE

kmspeider.no

Et friluftsår er over

UTE ER DET BLITT KALDERE og luften er blitt klar. Det er snart advent og jul, før et nytt år står og banker på døren. Friluftslivets år 2015 er forbi.

HVA HAR DU OPPLEVD i løpet av det siste året? Hvis du tenker tilbake, er det sikkert en hel del. Jeg håper du har hatt mange gode opplevelser. Ute i naturen, på tur i skogen, på speidermøter, sammen med familie og venner. Jeg håper du har hatt mange gode friluftsopplevelser.

FRILUFTSLIVETS ÅR ble markert i 2015 for å bidra til varig økt deltakelse i friluftsliv, og gi økt oppmerksomhet om friluftslivet. Hva ble egentlig resultatet? Hva kan vi se tilbake på?

I 2015:

- Ble over 600 speidere helter. Friluftshelter! Over 600 speidere gjorde ulike aktiviteter og fikk merket *Friluftshelt*.
- Deltok mer enn 300 lag i Haikeligaen og konkurrerte om å bli Norges beste turgåere. De har deltatt på tolv ulike månedsoppdrag, besøkt kulturminner, sovet ute, gått langt over tusen mil, padlet og syklet langt.
- Tok over 100 speidergrupper utfordringen med å sove ute under *natt i naturen*. Flere av speidergruppene inviterte med seg ordføreren i sin kommune. Over 213 ordførere har sovet ute i forbindelse med Friluftslivets år.
- Dro den største norske gruppen speidere noensinne på verdensjamboree. Over 800 norske speidere fikk dra til Japan for å oppleve landet, kulturen, internasjonal speiding og japansk friluftsliv.
- Fikk alle speiderne i Norge *Friluftslivets hederspris*. Friluftslivets hederspris er friluftslivets høyeste utmerkelse i Norge. Vær stolt – det er *din* hederspris!

SPEIDERHILSEN
Ragnhild

I TILLEGG til alt dette har du kanskje vært på haik med patruljen din, på tur med speidergruppen din, på sommerleir og på mange speidermøter. Og nettopp alt det er friluftsliv på sitt beste. Vi kan se tilbake på et flott friluftsår, men ser samtidig fremover. For selv om Friluftslivets år 2015 er over har ikke vi speidere tenkt å la 2016 bli noe dårligere. Hva vil du gjøre i året som kommer?

SPEIDERBLADET

Nr. 4/2015
13. årgang
Medlemsblad for
Norges KFUK-KFUM-speidere

REDAKTØR: Ragnhild Erevik Fosse
ragnhild@kmspeider.no

REDAKSJONSKOMITÉ: Ragnhild Erevik Fosse, Maria Gran, Kaja Marie Leversund, Mari Tanke Andersen, Svein Olav Ekvik

UTGIVER:
Norges KFUK-KFUM-speidere
Postboks 6810 St. Olavs plass
0130 OSLO
Besøksadresse: Grubbegata 4, Oslo
Tlf: 22 99 15 50
post@kmspeider.no
kmspeider.no
facebook.com/kmspeider
ORG.NR: 971.274.018
BANKGIRO: 3000.16.88487

LANDSSJEF: Anders Østeby
GENERALSEKRETÆR: Heidi Furustøl
LAYOUT: Helene Moe Slinning
TRYKK: 07 Gruppen AS
FORSIDEFOTO: Helene Moe Slinning
OPPLAG: 7500

Speiderbladet er trykket på miljøvennlig papir

2 LEDER: Et friluftsår er over

ETT ÅR MED HAIKELIGAEN 4

7 ANDAKT: DEN LILLE BIBEL

Gratulerer med friluftslivets hederspris 8

10 LITEN, MEN TØFF

Til-og-fra-lapper

MERKER FOR DEN KALDE ÅRSTIDEN 12

14 *PEFFENS HJØRNE:* PATRULJESÆRPREG

JOTA-JOTI 16

20 GLOBALAKSJONEN: HURRA, DU KAN LESE!

OPPSLAGSTAVLA 22

STORT OG SMÅTT FRÅ KFUK-KFUM-SPEIDARVERDA

24 *SNIKING* – PERFEKT I HØSTMØRKET

ARRANGEMENTER 26

Arrangementer og opplevelser du kan være med på

Foto: Helene Moe Slinning

ETT ÅR MED HAIKELIGAEN

– Mitt favorittminne? Det var den natten det blåste så mye at teltet fløy vekk! Det var løye!

TEKST > Bente Pernilla Høye og EaglesLovers! //
FOTO > EaglesLovers! //

SPEIDERBLADET MØTER fire av medlemmene i Haikeligalaget EaglesLovers! en fredag ettermiddag i oktober mens de gjør seg klare for å delta på JOTA-JOTI. Det er Erle som forteller om en actionfylt overnattingstur tidligere dette året.

PATRULJEFØRER ISABELLA forklarer at de har opplevd så mye at alle har ulike favorittminner. Selv klarer hun ikke velge ut en spesiell opplevelse, for hun har likt alle turene på hver sin måte. Patruljeførerassistent Erle skyter inn at sykkelturen til sverdet i stenen var et høydepunkt. «Det var koselig. Da vi kom tilbake spiste vi taco i hagen min. Den var det mamma som hadde laget!».

JULIAN ER ENIG i at det er fint når familien involverer seg i turene deres. Som da de dro til Dalsnuten og hadde familiene med. Dessuten gir det jo ekstrapoeng å ha med gjester på tur i Haikeligaen!

OG ER DET NOE denne gjengen har hatt fokus på det siste året, er det å konkurrere i Haikeligaen. Den spreke gjengen fra 1. Sola speidergruppe går i sjette klasse alle sammen. Da de meldte seg på Haikeligaen halvveis i femte klasse, var det med et klart mål: å vinne hele greia. Når dette intervjuet foregår, har de allerede nådd et delmål: de vant sin klasse i første sesong. Nå legges planene for hvordan de kan vinne siste sesong også.

– VI HAR IKKE NOEN spesiell strategi. Vi skal fortsette å gå på tur så mye som mulig. Lederen skyter inn at de allerede har planlagt tre utendørsovernattinger før jul, og patruljen reagerer umiddelbart: «SÅ lite?!» For dette laget nøyer seg ikke med en og annen uteovernatting i året. Allerede i januar satte de et krav til minst én overnattingstur i måneden. Et mål de så langt har gjennomført med glans. Lederen oppklarer at de tre turene kun er det som er ferdig planlagt. Kanskje blir det flere.

EAGLESLOVERS! gir positive ledere og foreldre en del av æren for suksessen så langt. Det er ikke alle sjetteklassinger som kan skryte av å leve et så aktivt friluftsliv, og de opplever at jevnaldrende syns de er veldig tøffe.
– Men hva skal til for at de avlyser en tur? lurer vi.
Speiderne drar litt på det.
– Jo! Snøstorm på Sola! Da tror jeg vi blir hjemme.

EAGLESLOVERS! BESTE TURTIPS

- Ta i bruk nærområdene!
- Alltid godt humør på tur.
- Gode klær etter været.
- God mat og drikke, gjerne en sjokoladebit.
- Godt humør og gode venner.
- EaglesLovers! favorittmat på tur: Chicken Noodle Doodle

EaglesLovers! haikeligadagbok

GJENNOM HELE ÅRET HAR PATRULJEN SKREVET NOTATER I SIN HAIKELIGADAGBOK. HER ER NOEN HØYDEPUNKTER.

FEBRUAR

Haikeligaåret vårt begynte samme dag som den offisielle åpningen av Friluftslivets år (FÅ15) med stor «fest» hvor gruppen inviterte ordføreren og alle andre speidere i kommunen til å feire åpningen av FÅ15 og til å overnatte ute. Dette var fra 13.-14. januar. Vi fikk omtrent 60 andre speidere og voksne + ordføreren til å overnatte ute på Åsen batteri. Det var storm i vindkastene, kaldt og lyn og torden på natta, men speiderne sov gjennom alt. Det var etter den turen at patruljen Ørn fant ut at soving i telt var helt greit, uansett vær.

Vi utfordret oss veldig mye da vi bestemte oss for å klare å gå 15 kilometer på ski. Vi som nesten aldri har snø her vi bor, og som nesten ikke vet hva som er bak-frem på ski.

En gang var det fint vær da vi satte opp teltet og la oss, men i løpet av natta hadde været endret seg slik at det hadde blitt storm og regn. Vi våknet av at vi ble helt våte og vi så rett opp på himmelen i stedet for teltduken.

MARS

Vi har hatt utrolig mange flotte turer siden januar. Vi har vært ute i regn og storm og i kaldt og varmt vær. Vi har gått på ski, klatret, padlet i kano, syklet og gått og gått. Vi har sovet ute minst en natt hver måned og har lagd mat på bål og stormkjøkken. Gjennom alle disse turene har vi vist at vi kan gjøre hva vi vil så lenge vi prøver. Vi har klart å bli en kjempeflott patrulje som passer på hverandre og som er stolte av hverandre og som jobber godt sammen. Vi er flinke til å fortelle hverandre positive ting og ikke være uvenner.

APRIL

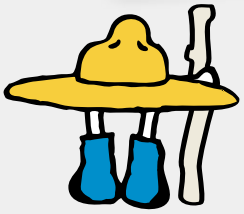

JUNI

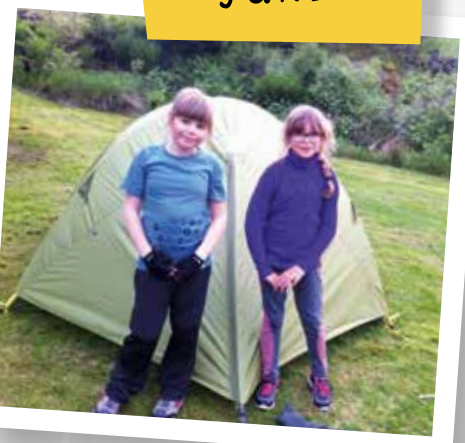

Vi synes det har vært kjempegøy å være med i Haikeligaen dette året. Det hadde vært supert om alle kan være med på dette også neste år og alle andre år. Haikeligaen er en kjempegøy aktivitet og en konkurranse med kjekke ut-fordringer som vi svært gjerne vil være med på flere ganger.

AUGUST

MAI

ANDAKTEN

DEN LILLE BIBEL

TEKST > Camilla Oulie Eskildsen //
FOTO > Erling Daae Forberg //

GUD HAR SKAPT hele verden. Alt som lever: fiskene, hestene, sjøen, skogen, vinden, fjellene. Og oss – menneskene. Når Gud ser på oss og alt det han har skapt, sier han: «Se, det er skikkelig bra».

KJENNER DERE TIL noen steder der det ikke er bra? Der det er krig eller tørke, for eksempel? Er det noen av dere som kjenner noen som har kommet til Norge fordi de måtte flykte?

DEN JORDA GUD SKAPTE helt god, har de siste årene forandret seg. Det har blitt mer flom, flere orkaner, mer ørken. Dette skjer blant annet på grunn av ting voksne gjør. Måten vi sender mat og varer på, at ting vi kjøper fraktes med trailer i stedet for tog. Unødvendig kjøring med bil og fly. Alt det, og mange andre ting, gjør at været og klimaet endrer seg. Det som er så innmari urettferdig, er at de som merker det mest, er de som har minst. De bor ofte på steder som er utsatt, og for dem er det også vanskeligst å flytte eller bygge opp igjen huset sitt hvis det kommer flom, for eksempel.

GUD ELSKER VERDEN og Gud elsker oss. Det gjør han uansett hva vi gjør, hvor vi er, om vi er alene eller sammen med andre. Når han elsker verden, så elsker han også alle menneskene. Også de som er langt borte og som vi ikke kjenner. På julaften feirer vi at Gud sendte sønnen sin, Jesus, til verden. I påsken døde Jesus, sto opp og ble levende igjen.

GUD VIL AT VI som tror på Ham, skal prøve å likne på ham, være litt mer som Jesus. En måte å likne på Jesus er å være med å skape en bedre verden for alle. Få mamma og pappa til å bli med og sykle i stedet for å ta bilen. Husk på at Gud elsker oss og alle mennesker uansett. Jesus er fortsatt den som gjør det døde levende igjen.

For så høyt har Gud elsket verden at Han ga sin sønn, den enbårne, for at hver den som tror på ham, ikke skal gå fortapt, men ha evig liv.

Den lille bibel: Johannes 3,16

BREVVENNSPALTEN vil fortsette ut 2015, men ordningen vil etter dette avvikles. Vi oppfordrer alle som ønsker seg en brevvenn om å benytte seg av denne flotte muligheten nå!

FÅ EN **BREVVENN**

Liker du å skrive brev? Har du lyst på nye speidervenner fra andre kanter av verden? Da kan du få en brevvenn! Postbokssekretær Ellen Hasle får stadig vekk brev fra postbokssekretærer i andre land om speidere som vil ha brevvenner i Norge. For å få brevvenn må du være fylt ni år. Både gutter og jenter kan få brevvenner!

Det er særlig fra Australia at sjansen er stor for at du raskt får svar og en ny brevvenn. Men det er også mulig å ønske seg andre land, for eksempel Sør-Afrika (bare jenter), Sverige, Storbritannia, Italia, Nederland og USA (mest grupper/tropper).

Ellen får også spørsmål fra tropper i utlandet som ønsker å bli venner med alle speiderne i en norsk tropp. Snakk med gruppeleder hvis du synes dette høres spennende ut. Tropper som ønsker norske vennskapstropper finnes på kmspeider.no/vennskap.

Brevvenn: Fyll ut kupongen og send til Ellen.
Vennskapstropp: Skriv et brev sammen med troppen din hvor dere forteller litt om dere selv og hvorfor dere ønsker dere venner i andre land.
Gjelder begge: Legg ved tre frimerker og send brevet til Ellen Hasle, Gaustadvn 4c, 0372 Oslo

Se også kmspeider.no/vennskap

Ja, jeg vil ha en brevvenn i .....

Og/eller i.....

Navn.....

Gatenavn/adresse:.....

Postnummer.....Sted.....

Medlemsnummer (*står bakpå Speiderbladet*).....

E-postadresse.....

Fødselsdato .....

Språk jeg kan skrive på .....

Fra før har jeg brevvenner i.....

Jeg vil ha en brevvenn som er (sett kryss):
☐ gutt ☐ jente ☐ spiller ingen rolle

STOLT: Ragnhild fra Gjøvik KFUK-KFUM-speidere med diplomet.

30. august mottok KFUK-KFUM-speiderne og Norges Speiderforbund Friluftslivets hederspris for 2015. Speiderbevegelsen mottok prisen under Friluftsliv for alle-festivalen på Toten.

TEKST OG FOTO > Ragnhild Stokke Lundetræ //

GRATULERER MED FRILUFTSLIVETS HEDERSPRIS

PRISEN ER friluftslivets høyeste utmerkelse i Norge, og deles ut av Helsedirektoratet, Miljødirektoratet, Norsk Friluftsliv og Friluftsliv for alle. Vandrere fra Gjøvik KFUK-KFUM-speidere deltok på prisutdelingen, sammen med representanter fra landsstyret og rovernemnda.

I FESTIVALHELGEN besøkte vi Mjøsmuseet, der vi både fikk høre om vikinger og lære om hvilke skadevirkninger sjampo og Gore-Tex-klær kan ha på miljøet. Vi speidere kjenner naturen og verner om den, og her ble vi bevisst på at vi bør se etter svanemerkede produkter og miljøsertifiserte klær neste gang vi skal kjøpe noe på butikken.

PÅ LØRDAGSKVELDEN var det festmiddag sammen med representanter fra kommunen, juryen, speidere og de nominerte til Årets ildsjel-prisen, som ble delt ut samtidig med hedersprisen. Leder av rovernemnda, Martin Grønfjell, holdt en flott tale om hvordan speiderbevegelsen former barn og unge i samfunnet, både i Norge og i andre deler av verden.

SØNDAG VAR den store dagen for prisutdelingen endelig kommet! Lokale speidergrupper hadde overnattet på festivalområdet. Alle som ville, fikk lov til å prøve speideraktiviteter som speiderkarusell, hugging av ved, bålfyring og kanopadling.

PÅ FORMIDDAGEN ble hedersprisen delt ut foran en haug med festivaldeltakere og speidere. Speidersjefen i Norges Speiderforbund holdt en fin takketale på vegne av alle speiderne i Norge. De to vandrerne fra Gjøvik ble intervjuet av NRK, som sendte feiringen av Friluftsprisen i programmet *Ut i naturen* 1. september.

DET ER DERE SPEIDERE, rovere og speiderledere som er grunnen til at Friluftslivets hederspris i år ble tildelt den norske speiderbevegelsen. Over hele landet drives det et fantastisk speiderarbeid som gir stadig flere barn og unge et møte med friluftslivet, og som skaper ansvarsbevisste og samfunnsengasjerte mennesker som tar vare på naturen. Takk skal dere ha – og gratulerer med hedersprisen!

Distributør for Coghlan`s i Norge:
WENAAS NORDIC

Wenaas Nordic AS
Tevlingveien 23, 1081 Oslo | Pb. 23 Furuset, N-1001 Oslo
Tlf: 22 57 50 50
Foretaksnr: NO 910 123 068 MVA
E-post: post@wenaasnordic.com | web: wenaasnordic.com

ANNONSE

COGHLAN´S NYTTIGE TING TIL TUREN!

COGHLAN'S

Coghlan's anses som verdensledende på accessoirer og utstyr til telt- og campingturer. Med et bredt varesortiment har Coghlan's det meste man skulle trenge på en telttur.

OVERLEVELSESSETT 5 DELER

TANNBØRSTE-BEHOLDER

PONCHO LETTVEKT

TERMOMETER MED KOMPASS

LED MIKRO LANTERNE

HENGEKØYE SPORTSMAN`S

VANNKANNE SAMMENLEGGBAR 8 L

COGHLANS LYSSTAVER - 4PK

KARABINER I DIVERSE STØRRELSER

STORMFYRSTIKKER

REPARASJONSTAPE NYLON

EGG HOLDER 6 EGG

SPISEBESTIKK DE-LUXE 3 DELER

SPISEBESTIKK DE-LUXE 3 DELER

TELTPLUGG STÅL 6 STK.

SPEIL I UKNUSELIG AKRYL

JURYENS BEGRUNNELSE

Speiderbevegelsen lærer barn og unge natur- og friluftslivsglede og til å møte de utfordringer som naturen byr på, og ikke minst gleden av å utøve det enkle og nære friluftslivet. Første forutsetning for å verdsette natur er å bli fortrolig med uteliv. Speiderbevegelsen gir barn og unge ferdigheter som setter dem i stand til å oppsøke naturens gleder med trygghet og kunnskap. Kreativitet, vennskap, samfunnsengasjement og livskvalitet er sentrale verdier i speiderbevegelsen som er et særlig godt forbilde ikke bare for sine idealer, men også for det frivillige friluftslivsarbeidet i Norge.

1 PADLING: Det var mange speideraktiviteter man kunne delta på i løpet av festivalhelgen. Her er noen ute og padler kano.

2 JERV: Det var mange speidere representert under utdelingen. Her holder Dag Asmund jerven som ble delt ut som et symbol på prisen.

3 GLADE: Generalsekretær Heidi Furustøl (f.v.), speidersjef i Norges speiderforbund, May-Britt Roald, og Martin Grønfjell, leder av rovernemnda, er fornøyde med prisen.

LITEN – *men* TØFF

«LITEN, MEN TØFF » ER SIDENE FOR OPPDAGERE, BÅDE DE SMÅ, DE LITT STØRRE, DE TØFFE *OG DE IKKE FULLT SÅ TØFFE.*

TIL-OG-FRA-LAPPER

Det er snart jul og kanskje har du laget noe på juleverksted du har tenkt å gi til foreldre, besteforeldre eller søsken? Da kan det være koselig å sette en liten lapp på gaven hvor det står hvem presangen er til og fra.

TEKST > Ragnhild Erevik Fosse //

SLIK GJØR DU:

1. Fargelegg til og fra-lappene slik du har lyst til. Du kan også la være å fargelegge dem om du vil, de er fine likevel.
2. Skriv på hvem gaven er til og fra.
3. Klipp ut merkelappen.
4. Brett lappen i to langs den hvite stripen og lim forsiden og baksiden mot hverandre.
5. Bruk en saks eller noe spisst til å lage hull i rundingene på toppen. Tre en tråd gjennom og heng lappen på gaven.

GOD JUL
Til
Fra

GOD
JUL
Til
Fra

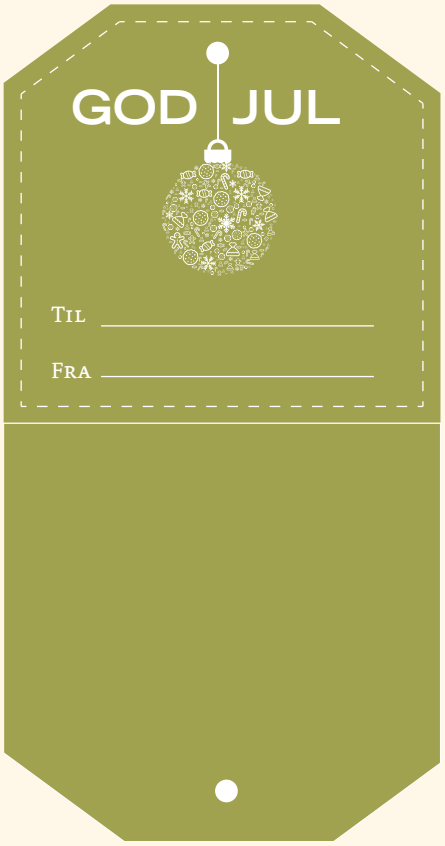
GOD JUL
Til
Fra

GOD JUL
Til
Fra

GOD
JUL
Til
Fra

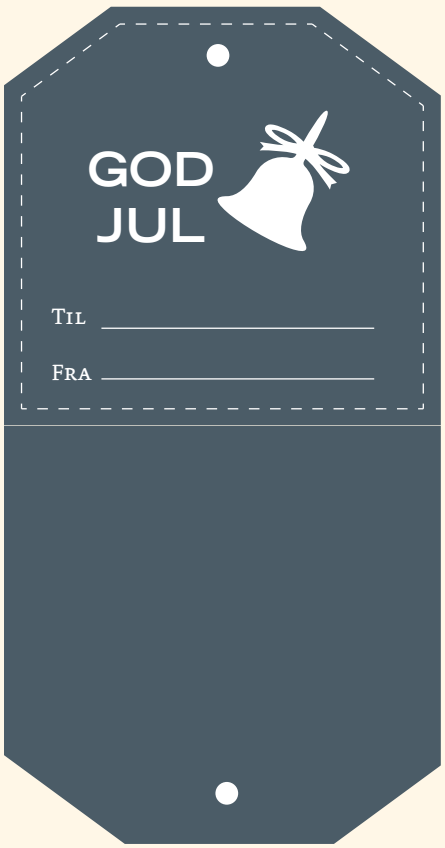
GOD
JUL
Til
Fra

AKTIVITETS-
MERKER
FOR

DEN KALDE ÅRSTIDEN

Er du klar for vinteren? Speiderprogrammet har mange merker du kan ta selv om kulda setter inn og været kan gjøre det litt mer krevende å være ute.

TEKST > Ragnhild Erevik Fosse //
FOTO > Ørjan Apeland, Line Mork, Helene Moe Slinning og Harald Undheim //

VOTTER OG LUE: God og varm er et merke for oppdagere der de lærer å kle seg etter vær og forhold.

GOD OG VARM FOR OPPDAGERE

OBLIGATORISKE KRAV

1. Kjenne til kva man bør kle seg med innerst, i midten og ytterst når det er kaldt ute.
2. Vite hvor på kroppen man mister mest varme.
3. Kjenne til hvordan man kan få varme i kroppen når man opplever å være veldig kald.
4. Gå i kaldt vann eller snø med ullsokk på en fot og bomullssokk på den andre foten. Kjenn på forskjellen.

VALGFRIE KRAV

I tillegg må man velge 1 av disse kravene:

- Delta på en dagstur der man i perioder går med og uten votter. Lære forskjellen på det å være varm og kald på hendene, og hvordan det påvirker resten av kroppen.
- Lag en sittepute av ull eller avispapir og bruk den på en høst-/vintertur.
- Kjenne til forskjellen på bekledning når det er vår, sommer, høst og vinter.
- Hold hendene i kaldt vann eller snø, og kjenn på forskjellen om man har på seg hansker eller votter.

Dette merket finnes også for stifinnere.

SKITUR: Å gå tre kilometer utenfor oppgått spor er et av de valgfrie kravene til Vinterfriluftsliv for vandrere.

DISSE OG MANGE ANDRE NYE MERKER FINNER DU PÅ SPEIDERMERKER.NO

LYSMESSE: Hvis du har en oppgave på gudstjeneste i advent- eller juletiden, kan du krysse et av de valgfrie kravene til merket Jul for stifinnere.

GRAVE: Å gjennomføre en vintertur med overnatting i snøhule er et av kravene til merket Vinterfriluftsliv for vandrere.

JUL FOR STIFINNERE

OBLIGATORISKE KRAV

1. Kjenne juleevangeliet slik vi finner det i Matteus 2, 1–14.
2. Lære en kristen adventsang.
3. Lage en julegave og gi den til en som trenger en ekstra gave.

VALGFRIE KRAV

I tillegg må man velge 2 av disse kravene:

- Gå julebukk og samle inn penger til Globalaksjonen.
- Delta i et julespill.
- I Matteus blir Jesus hyllet av tre vismenn som hadde sett i stjernene at Jesus skulle bli født. Lær deg tre stjernebilder, og finn dem på vinterhimmelen.
- Maria og Josef måtte flykte med babyen Jesus til Egypt fordi kongen ville drepe babyen. Bak julekaker eller lignende og selg dem til inntekt for en organisasjon som arbeider for barn som har måttet flykte.
- Ha en oppgave på en gudstjeneste i advents- eller juletiden.
- Bidra i en diakonal aksjon eller samling som kan gjøre førjulstiden eller juletiden lysere for et eller flere medmennesker (julebord for eldre, sang på lokalt sykehjem, lage en hilsen til en aksjon som deler ut julemat eller lignende).

Dette merket finnes også for oppdagere, vandrere og rovere.

Stifinnernes julemerke tar utgangspunkt i juleevangeliet slik vi finner det hos evangelisten Matteus. Dette er den evangelie-fortellingen der vi møter historien om de tre vismennene og flukten til Egypt.

VINTERFRILUFTSLIV FOR VANDRERE

OBLIGATORISKE KRAV

1. Vite hvordan du pakker sekk mest fornuftig med tanke på skitur med overnatting.
2. Bekledning: Kjenne trelagsprinsippet.
3. Kunne de grunnleggende prinsipper om skismøring og ha klargjort egne ski før en tur.
4. Gjennomfør en vintertur med minst en overnatting der du har vært med å planlegge rute, mat og sikkerhet på turen. Overnattingen skal skje i perioden november–mars i telt/lavvo, snøhule, iglo eller bivuakk.
5. Forklare forebyggende tiltak mot hypotermi og lokale frostskader.
6. Kunne gjenkjenne hypotermi og lokale frostskader og kunne behandle/håndtere disse.

VALGFRIE KRAV

I tillegg må man velge 3 av disse kravene:

- Kunne minimum fire sportegn og kunne følge to sportegn i snøen og forsøke å finne dyret/fuglen.
- Sette snare eller pilke/fiske.
- Isbade eller snøbade.
- Lage minimum fire skileikoppgaver sammen med patruljen, og arrangere en konkurranse innad i kretsen/gruppa/patruljen.
- Sammen med patruljen lage en middag ute om vinteren.
- Gå en skitur på minimum 3 km utenfor oppgått spor med fokus på orientering om vinteren.

Dette merket finnes også for rovere. For oppdagere og stifinnere finnes merket Snø.

PEFFENS HJØRNE

PATRULJE-SÆRPREG

PATRULJEDYR: Patruljens dyr kan brukes til å lage patruljens særpreg.

Patruljesærpreg styrker samholdet og knytter bånd mellom medlemmene i patruljen din. Et særpreg er noe som viser hvilken patrulje du hører til.

TEKST > Patruljeliv //
FOTO > Julie Iversen, Ragnhild Erevik Fosse og Ørjan Apeland //

PATRULJESÆRPREG kan være mange forskjellige ting, som hemmelige seremonier, koder, bannere, patruljeblogg eller patruljerop. Under får du noen ideer du kan gjøre noe ut av, og lage noe for nettopp din patrulje.

PATRULJEDYRET

Kanskje har dere hatt et patruljedyr lenge, men hva vet dere egentlig om dyret deres? Hvilke sider hos dyret vil dere etterligne? Lær dere så mye dere kan om patruljedyret deres. Patruljedyret deres kan dere bruke på banneret deres, i ropet deres, hvis dere kler dere ut eller på skinnlapper som dere henger på speiderskjorta.

PATRULJEBANNERET

Patruljebanneret er patruljens samlingsmerke på leirer, turer eller møter. Bruk materialer som skinn, lerret eller strie. Husk at banneret skal brukes ute og bør tåle litt. Mal, brenn inn eller sy patruljens særpreg på. Pass på at stanga som banneret henger på ikke blir for stor og tung, banneret skal være lett å ha med på turer og leirer. Stanga bør være halvannen meter lang, så stiv som mulig og forsynt med bæreremm.

PATRULJEROPET

Lag et eget speiderrop som handler om deres patrulje. Bruk et rop dere allerede kan, og bytt ut ord som passer med deres patrulje. Eller dere kan finne på et helt nytt rop. Sørg for at alle lærer seg ropet, og bruk det når dere trenger å samle krefter og motiveres til innsats.

SEREMONIER

Lag små seremonier for patruljen. En åpningsseremoni skal være en hemmelig seremoni som binder patruljen sammen, og som bare patruljens medlemmer deltar på når dere har patruljemøte. Seremoniene bør være korte og stilfulle. Dere kan for eksempel ha åpningsseremoni og avslutningsseremoni.

Forslag til åpningsseremoni: Alle får hvert sitt knutetau. Tauene bindes sammen slik at de danner en kjede. Patruljemedlemmene roper patruljeropet før taukjeden henges vekk. Knutene kan løsnes som avslutning på møtet.

Forslag til avslutningsseremoni: Patruljen står i en halvsirkel og noen tenner et lys. Sammen hvisker dere patruljeropet før dere slukker lyset og ber speiderbønnen sammen.

PATRULJEKODEN

Skal dere sende hemmelige meldinger, kan det være lurt å skrive dem i kodeskrift. Koder ble brukt i gamle dager mellom sammensvorne for at planer, og de som sto bak planene, ikke skulle bli oppdaget. Også i vår tid brukes kodeskrift av det militære, politiet og innen diplomati. I noen patruljer bruker patruljeføreren en bestemt kode hver måned. Ved hjelp av kodeskrift gis viktige beskjeder. Speiderne syns kanskje det er mer spennende å lese en kodemelding fra patruljeføreren som bare de forstår enn en vanlig «tørr» melding. Kanskje dere kan lage deres egen kode som kan brukes på sms?

BUMERKE

Alle i patruljen kan ha sitt totem eller bumerke som de setter under navnet sitt. Det skal ikke mye øvelse til før alle greier å tegne et merke med bare noen få streker. Det skal ikke være noe innviklet merke. Husk at du skal kunne skjære det inn i tre, tegne det enkelt eller sy det på eiendelene dine.

SAGABOKEN

Patruljen har kanskje en patruljedagbok eller sagabok. Her kan nye speidere lese patruljens historie og se bilder av patruljemedlemmene. Patruljen kan selv binde inn boken med lær, kryssfiner, stoff eller andre materialer. Sagaboken kan være en dagbok full av bilder, tegninger, utklipp og tekst. Kanskje vil dere begynne med en presentasjon av patruljedyret, patruljens rop, sanger dere pleier å synge, koder osv. Dere kan også ha presentasjon av alle patruljens medlemmer (med navn, fingeravtrykk, bumerke, favorittmat og så videre).

Sagaboken trenger ikke være en fysisk bok. Dere kan også lage den som en blogg der dere legger ut historier fra turer dere er på og informasjon om møtene. Vil dere gjøre det enda enklere, funker kanskje en Facebook-gruppe bra?

1 BANNER: Patruljebanneret bør ha navnet på patrulje tydelig.

2 SKRIVE: En sagabok kan være morsomt å ha liggende på patruljerommet, men dere kan også bruke nettet om dere syns det er bedre.

3 RØYSKATT: På NM i speiding er patruljesærpreg viktig.

ENGASJERTE: Halvdan, Daniel og Stian diskuterer ivrig.

JULIAN RETTITRE JOTA GANDRE — JUBLET JOTI VER INTER NETT-TILGANG OPP

Bil på bil ankommer Gamlegrendåsen skole. Skjermer, pc-er, tastatur, kabler, spillkonsoller, nettbrett og all verdens annet datateknisk utstyr blir losset ut og båret inn i gymsalen. Ut igjen for å hente godteri og snop, før en siste runde blir tatt for å hente kjedelige ting som sovepose, tannbørste og noen få andre praktiske artikler. Årets JOTA-JOTI i Buskerud er i gang.

TEKST > Per Øyvind Østensen //
FOTO > Lars Røraas og Per Øyvind Østensen //

KODER: Ole Jørgen og Charlotte sender J-koder og bokstaverer meldinger over walkie-talkie.

BUSKERUD-SPEIDERNE er resten av året svært glade i friluftsliv både over og under jord, og sover gjerne ute under åpen himmel så snart muligheten byr seg. Men ei helg i året samles vandrere og rovere i kretsen til en mini-mini-utgave av The Gathering. Gymsalen på Åsen–skolen ble også i år fylt opp med bord og stoler, routere, switcher og kabler. Metervis med kabler måtte åpenbart til. Denne helga skulle det spilles mye, chattes en hel del, spises litt og soves minst.

ETTER REGISTRERING og rigging av utstyr, var det bare å sette i gang så fort som mulig. Masse undertrykt behov for spilling kom til uttrykk og diskusjonen gikk høyt om Tekkit, Minecraft, Rocket League, hvilket level en var på og rekorder for øvrig. På fredagskvelden var det informasjon og et velkomstleirbål i tillegg til kveldsmat, før alle returnerte til gymsalen for videre aktivitet. Seint på kvelden startet den første turneringen og årets Mariocart-mester ble kåret. Og før lang tone gikk, godt ut på natta, var den første kahoot-quiz-mesteren også på plass.

ETTER VELFORTJENT SØVN var det enkelte som satte seg foran skjermen igjen tidlig på morgenen. All tilgjengelig tid skulle åpenbart utnyttes til fulle. Etter frokost ble speiderne delt opp i grupper og JOTA-delen av arrangementet var i gang. Vanligvis har vi hatt kontakt med radioamatørgrupper for lån av utstyr og hjelp til gjennomføring. Dette fikk vi ikke til i år. Vi lagde derfor et eget lite opplegg med bruk av J-koder, bokstavering og bruk av walkie-talkie. Alle fikk prøve å sende og motta meldinger med J-koder, i tillegg til korte beskjeder basert på bokstavering. «Tango – Uniform – Lima – Lima – India – November – Golf» smalt det lite speidervennlig over radioen etter en noe treg samtale. J-koder kunne vi også bruke under JOTI-delen seinere på dagen.

ALLE TOK DEL i JOTI-delen av opplegget. Det ble hengt opp et verdenskart, lagt fram fargete merkelapper og delt ut skjema, samt vår JID-kode. Her skulle verdenskartet bokstavelig talt farges. Alle var i kontakt med noen, men enkelte tok utfordringen på største alvor og fikk kontakt med over 150 ulike speidere eller speidergrupper rundt om i hele verden. Det er virkelig en fin måte å føle at en er del av noe større, når så mange personer rundt om i hele verden snakker sammen om alt og ingenting samtidig. Kartet ble da også fargerikt etter hvert.

AKTIVITETEN FORTSATTE utover ettermiddagen og kvelden, bare avbrutt av nødvendigheter som middag og hyggelige innslag som leirbål. Årets ape-buzz-mester ble kåret etter tett kamp til siste oppgave, like før nattmaten kom på bordet i to-tida. Og i det de siste tonene av slageren til Kaptein Sabeltann ljomet utover gymsalen midt på natta, hadde Mjøndalen fått sin velfortjente SingStar-vinner. Reporteren hadde sovnet, så seiersintervjuet får komme en annen gang. Enkelte fortsatte utover natta, men de fleste fant tilbake til sengene sine etter hvert. Ved frokostbordet neste morgen var det noen svært trøtte ansikter å se. Fra en mer enn sliten vandrer kom det: «Neste år skal jeg ta med meg en kaffetraktor». Latter fra alle før rettelsen kom: «Trakter, jeg mente kaffetrakter».

DE SISTE MULIGE minuttene ble skvist for spilling av de aller mest ivrige, mens de fleste nå var mette på alt som hadde med data å gjøre. Det ble pakket ned og ryddet opp, før foreldre kom og hentet flyttelasset og tok speidere og pc-er med hjem igjen. Årets JOTA-JOTI i Buskerud var ferdig.

J-KODEN
– EN SPEIDERKODE

Vet du at det finnes en egen kode til bruk mellom speidere som ikke snakker samme språk?

Koden ble laget basert på ide av en mann som het Dave Gemmel. Han var JOTA-organisator i Sør-Afrika. Koden gjør at det er mulig å snakke sammen selv om man ikke har noe felles språk, ved at alle sitter med sitt lands tolking av koden. J-koden er mest ment som en morsom måte å få kontakt med andre speidere ut over språkbarrierne. Koden er derfor ikke så veldig avansert, og det er noe begrenset hva man kan si.

J-koden ligner litt på Q-koden som radioamatørene ofte bruker seg imellom. Den kan benyttes ved radiokontakt under JOTA-helgen, men er også egnet for bruk i IRC (chatting) under JOTI.

PERSONLIG

JWN = Jeg heter ___.
JFC = Jeg kommer fra ___ (land).
JHO = Jeg er ___ år gammel.
JWA = Min adresse er ___.
JEM = Vår e-post-adresse er ___.
JWL = Språket jeg snakker er: ___
1 = Engelsk
2= Fransk
3= Spansk
4= Portugisisk
5= Russisk
6= Tysk
7= Nederlandsk
8= Italiensk

J-KODEN: En egen kode for å snakke med speidere i andre land.

GENERELT

JAC = Vi er på leir/tur.
JWB = Været her er ___

1 =Overskyet
2 = Regn
3= Masse regn
4 = Snø
5 = Fint

SPEIDING

JCS = Jeg er småspeider.
JSC = Jeg er speider (gutt).
JGI = Jeg er speider (jente).
JRS = Jeg er rover (gutt).
JRG = Jeg er rover (jente).
JLS = Jeg er speiderleder.
JWG = Jeg tilhører ___ gruppe.
JHJ = Ha en fin JOTA-JOTI.
JSW = Beste speiderhilsener til deg.

For å stille spørsmål legger man bare til bokstaven X på slutten av koden. F.eks.:
JWN = Jeg heter
JWNX = Hva heter du?
JHO = Jeg er (12) år gammel
JHOX = Hvor gammel er du?

Forestill deg følgende samtale mellom en russisk speider i Vladivostok, og hans nye venn i Hammerfest, Norge.

Doswe danja, JWN Dimitri.
Hei Dimitri, JWN Sigrid.

JHJ Sigrid, JFC Russia, JWL 5.
JHJ Dimitri, JHO 12, JHOX.

JHO 14 Sigrid, JSC, JAC, JWB 4.
JGI, JWB 4, JSW Dimitri.

JSW Sigrid.

Ser det ut som en kode for deg? Det er akkurat det er. Det er J-koden som brukes der Sigrid og Dimitri ellers ikke kunne snakket sammen. Greier du å lese samtalen deres? Prøv!

STORSKJERM: Det ble også tid til spill under årets JOTA-JOTI.

VEILEDNING: Gruppeleder Anders gir en hjelpende hånd til Anette og Maren, de to absolutt mest ivrige på JOTI-delen.

VERDENSKART: Charlotte og Johan Sebastian peker på hvite felter på kartet. Resten klarte vi å dekke ganske bra.

SCOUTLINK:
SNAKK MED ANDRE SPEIDERE

Har du lyst å snakke med speidere andre steder i verden? Kanskje teste ut J-koden selv? ScoutLink drives og brukes av speidere fra hele verden, og tilbyr blant annet chat på egne IRC-servere. Dermed blir det lettere å komme i kontakt med andre speidere.

Besøk ScoutLink på scoutlink.net.

SKOLE: Utdanning er viktig! Skolegang er en nøkkel til et liv uten fattigdom. Gjennom Globalaksjonen er vi speidere med på å gi barn i andre land mulighet for utdannelse og skolegang.

HURRA, DU KAN LESE!

Er utdanning viktig? Hva betyr utdanning for deg? Har du tenkt på at du ikke hadde kunnet lese dette bladet hvis du ikke hadde fått skolegang?

TEKST > Elisabeth Mork //
FOTO > Ingun Tøndel og Harald Undheim //

I NORGE ER DET slik at de fleste jobber krever at vi har gått på skole. Slik er det i resten av verden også. Ofte er det slik at de som ikke kan lese og skrive, får jobber som er så dårlig betalt at de så vidt klarer å kjøpe nok mat for lønningene sine. Tenk om du hadde måttet bekymre deg for om du ville få nok mat hver dag.

DE SOM HAR utdannelse, kan som regel få jobber hvor de tjener mer. Da får familien nok inntekt til å kjøpe det de trenger. Derfor er utdanning viktig! Skolegang er en nøkkel til et liv uten fattigdom.

DU HAR KANSKJE allerede deltatt på Globalaksjonen? Globalaksjonen er vår innsamlingsaksjon. Når du samler inn penger til Globalaksjonen, gir du barn et bedre liv med flere muligheter.

I 2015–2016 ønsker vi ved hjelp av Globalaksjonen å stoppe fattigdom gjennom å bidra til trygg oppvekst og sikre utdanning og skole til unge mennesker der hvor de bor. Penger som samles inn til Globalaksjonen støtter dette arbeidet i Tanzania, men bidrar også til andre tilsvarende prosjekter som KFUK-KFUM Global støtter i andre land.

AKTIVITETSMERKER TIL GLOBALAKSJONSMØTE

Mange av de nye merkene i speiderprogrammet passer inn i et Globalaksjonsmøte. Noen forslag er:

Verdensborger (vandrer), *Fredsmerket* (vandrer), *Primitiv mat* (oppdager, stifinner, vandrer), *Stop Poverty* (stifinner, vandrer) *Fattigdom* (oppdager). Sjekk speidermerker.no for merkekrav.

SPEIDERGRUPPE: Globalaksjonen støtter blant annet Ilula Orphan Program, hvor barn på barnehjem får mulighet til utdannelse. Der har de også startet opp speidergruppe.

Visste du at?

- I 2014 kom det inn 1,9 millioner kroner til Globalaksjonen!
- Samme året fikk over 1500 elever hos Illula Orphan Program hjelp og støtte takket være penger fra Globalaksjonen.
- 2400 kroner er nok til å betale for at en elev hos Ilua Orphan Program kan få gå på skolen i et år.
- Siden januar 2015 har speiderne samlet inn 330 731 kroner. Det er nok til å sende 137 barn på skolen i ett år.
- 460 kroner er nok til en pult, skolebøker og skrivesaker.
- 50 kroner er nok til skolebøker for en elev.

1 PÅ BESØK: Ragnhild Stokke Lundetræ deltok i 2014 på prosjektreise til Tanzania for å besøke steder Globalaksjonen støtter.

2 GLOBALLØP: Morsom måte å samle inn penger på. Kanskje deltok du på Globalløp under landsleiren i Asker i 2014?

INNSAMLINGSTIPS

LURER DU PÅ HVA DERE KAN GJØRE FOR Å SAMLE INN PENGER? HER ER NOEN TIPS.

SPEIDERKAFE

Inviter nabolaget, byen, ja, hele skolen til speiderkafe i skogen. Sørg for at plassen er lett tilgjengelig for folk flest. Sett gjerne opp en lavvo og tenn et bål. Her kan dere selge pølser, popcorn, pinnebrød, kaffe og saft. Husk å reklamere for kafeen på forhånd!

JULETREPANT

Vi elsker de grønne glitrende trærne når det er jul, men når jula ryddes ut av huset er det mange som fortvilet lurer på hvordan de skal kvitte seg med juletrærne. Hva om dere tilbyr dere å hente dem? Dere kan f.eks. ta 50 til 100 kroner per tre.

Sørg for at dere har et sted å levere trærne etter innsamlingen. Hos de fleste kommuner er det gratis å levere dem på søppelfyllingen, men det kan være lurt å sjekke. Denne aksjonen krever at noen voksne som har bil og tilhenger kan være med. Det er også lurt å informere nabolaget om «panteaksjonen» i god tid før jul.

PANT FLASKER

Slå et slag for både miljøet og Globalaksjonen ved å pante flasker! Still i speiderskjorte og skjerf, og ta med dere bøssene og plastposer. Da kan dere både samle inn både penger og flasker! Ei krone her og ei krone der blir fort til en god sum.

GLOBALLØP

Globalløpet er en morsom og populær måte å samle inn penger på. Det er et løp der det er om å gjøre å løpe så mange runder man klarer eller har lyst til i løpet av en halv time. Sponsorer betaler for hver runde, eller bidrar med en sum fordi du stiller.

Når du løper Globalløp, kan du hoppe, hinke, krabbe eller gå trillebår. Alt er lov! Og du må gjerne kle deg ut. Det viktigste er at alle har det gøy, og at man får familie, venner og lokalt næringsliv til å sponse de som løper, slik at dere samler inn mest mulig penger til Globalaksjonen.

OPPSLAGS TAVLA

STORT OG SMÅTT FRÅ KFUK-KFUM-SPEIDARVERDA.

SEND INN DINE HELSINGAR, TIPS, oppskrifter eller andre oppslag TIL speiderbladet@kmspeider.no!

Det første spadestikket

Jentene i patruljen Røyskatt fant en plass der torsken var bitevillig.

Den 1. oktober ble det første spadestikket tatt for ny kirke i Kopervik. Kirken brant ned i mai 2010, og etter en god og åpen prosess begynner byggingen endelig! Vi er stolte av at menighetsrådet ønsket at en speider skulle være med å ta det første spadestikket! Det ble Jonas Våga som fikk den æren! Og resten av speiderne sørget for ballongslipp.

Tekst og foto: Solveig Leikvoll, Kopervik KFUK-KFUM-speidere

JULEGAVETIPS

Lurer du på hva du skal gi speidervennene dine til jul? Hva med et par speidervotter? De varmer kalde hender gjennom hele vinteren og blir garantert en favoritt. Strikk ett par selv, eller spør bestemor, mamma eller storebror om å ta fram strikkepinnene. Oppskriften finner du på kmspeider.no. De fine vottene på bildet er strikket av @anneherstad.

MER HIMMEL PÅ JORD

I oktober var det igjen klart for årets ungdommens kirkemøte (UKM). I år samlet vi oss under overskriften «Mer himmel på jord» i Bodø.

Mer himmel på jord er tittelen til den norske kirkes visjonsdokument, og alle sakene vi behandlet var tenkt tett opp til temaet. I år behandlet vi sakene *kalt til å kalle*, *religionsdialog*, *ungdomsdiakoni*, *å dele tro blant ungdom* og *søndag er gudstjenestedag*.

Hva vil det si å få mer himmel på jord? Hvordan skal vi få mer himmel på jord? Går det egentlig an å få mer himmel på jord? Speideren ble berømt av mange for å være en god aktør for å få mer himmel på jord. Vi fanger opp mange som faller utenfor kirkens eget trosopplæringsopplegg. Slik åpner vi kirken for fler og rekrutterer til kirkelig tjeneste (*kalt til å kalle*). Som en økumenisk barne- og ungdomsorganisasjon bidrar vi til gode samtaler mellom kirkesamfunn, men også ofte andre religioner (*religionsdialog*).

I bålsamtaler får vi ofte gode samtaler om vanskelige temaer som er aktuelle i speidernes liv (*ungdomsdiakoni*). Som speider får man i tidlig alder lov til å holde andakt for andre på egen alder (*å dele tro blant ungdom*). Guides and Scouts Own tar gudstjenesten ut av kirkerommet, ut av liturgien og åpner for en gudstjeneste ungdommene liker (*søndag er gudstjenestedag*).

Tekst: Ole-Jonny Lomme (KFUK-KFUM-speidernes representant på Ungdommens kirkemøte)
Foto: Randi Langkaas

Speiderjubileum i Stavern

Lørdag 19.september feiret Stavern KFUK-speidere 70 år. Dagen ble behørig markert med diverse speideraktiviteter for unge og gamle speidere på sletta utenfor speiderhytta. Det ble taler og gaveoverrekkelser fra guttespeiderne, Stavern menighetsråd og Larvik kommune, sistnevnte ved ordfører Rune Høiseth. Han påpekte at speiderarbeid er folkehelsearbeid. I høst er speiderbevegelsen nylig hedret i forbindelse med Friluftslivets år.

Tidligere leder Kirsti Bentzrød Bech fortalte om 16–17 år gamle Hanne Marie Naper, Randi Pettersen og Ragnhild Melby som drømte om å bli speidere etter 2.verdenskrig. I 1945 gikk de til Håkon Raugland, lærer ved Stavern skole og speiderleder for guttene. Han hjalp dem i gang, og fikk ordnet avtale med rektor så de fikk låne et klasserom på skolen. Kanskje det ville komme 13–14 jenter på det første møtet? Det kom 40! Det viste seg fort at det var stort behov for aktiviteter for unge etter krigen. Flere patruljer ble dannet, jentespeideren var i gang.

Speiderguttene fikk bygd hytta Speiderviljen på sletta ved Nordre Torsrød gård, og etter hvert fikk jentene også ha møtene der. Til tross for hvert sitt forbund, guttene tilhører Norsk Speiderforbund og jentene KFUK-KFUM-speiderne, har vi lang tradisjon for et nært og godt samarbeid helt fram til i dag.

Nå er det Kathrine Strand Hansen som er gruppeleder. Sammen med Camilla Bassebo og Magnus Helmer Hansen driver de stolt speiderarbeidet videre, like aktuelt i dag som for 70 år siden.

Tekst og foto: Bodil M. Skeie

Feiring med kake. Fra venstre Cornelia, Josefine, en søster, Kathrine, Hilde, Camilla og Andrea.

STATSMINISTEREN BESØKTE KFUK-HJEMMET I LONDON

I oktober var statsminister Erna Solberg på besøk hos KFUK-hjemmet i London. På bildet står hun sammen med ettåringene som jobber på huset.

Etter besøket skrev Erna på sin facebook-side: «For en gammel speiderleder varmet det å bli ønsket velkommen til KFUK-huset her i London med sang. Her kan norske studenter bo for en rimelig penge. Huset drives av ungdom som får ledertrening gjennom KFUK».

SNIK

Den blinde sjørøver

Denne varianten passer godt for yngre speidere. Alle deltakerne sitter i ring. I midten sitter «den blinde sjørøver» som har fått bind for øynene. Denne personen vokter skatten, som for eksempel kan være et nøkkelknippe. Lederen peker på en av speiderne som skal liste seg fram og prøve å ta skatten uten at sjørøveren hører det. Dersom den blinde sjørøveren hører speideren, skal hun peke i den retning hun hører lyden. Er det riktig retning, må speideren gå på plass i ringen. Er det feil, kan speideren fortsette jakten. Klarer speideren å få meg seg skatten tilbake i ringen, blir hun den nye blinde sjørøver.

Hvem vinner vannet?

Denne varianten egner seg best om du er i nærheten av et vann eller sjøen. Deltakerne deles i to lag, i tillegg må det være en gruppe voktere. Hvert lag får hver sin tomme bøtte (gjerne i ulik farge) som står ved siden av hverandre og hver sine kopper. Vokterne skal forhindre lagene fra å komme fram til sin bøtte med vannet. Vokterne har ikke lykt i denne varianten. Hvis en person blir sett før hun kommer fram til bøtten, må hun helle ut vannet og starte på ny. Etter tjue minutter måler man hvilket lag som har mest vann i bøtten, og dermed har vunnet.

Man kan også leke denne varianten litt annerledes om man ikke er i nærheten av vann. Da deler man deltakerne i to og setter en full bøtte ett sted og en tom bøtte ett annet sted. Hver deltaker på det ene laget får hver sin kopp. Nå skal det ene laget prøve å frakte vann fra den ene bøtten til den andre, uten å bli sett. Det andre laget fungerer som voktere. Hvis noen blir sett må de helle ut vannet. Etter tjue minutter måler lederen opp vannet i bøtten på målområdet med et desilitermål. Så bytter lagene. Det laget som klarer å frakte mest vann vinner.

ING

– DEN PERFEKTE HØST- OG VINTERAKTIVITET

Sniking er en aktivitet som både er enkel å arrangere og veldig moro å være med på. Den egner seg spesielt godt på høsten og vinteren når det blir tidlig mørkt, da kan man leke snikelek på speidermøte eller tur. Sniking kan du leke i mange varianter. Under får du noen forslag til hvordan du kan arrangere neste snikeaktivitet.

TEKST > Ragnhild Erevik Fosse //
FOTO > Henrik Vagle Dalsgaard //

Solkongen

En deltaker står på en bakketopp med en kraftig lykt. Resten av deltakerne står i bunnen av bakken. Når klarsignalet gis, beveger de seg oppover bakken. Når solkongen lyser på en person og sier riktig navn, må denne gå ned igjen og starte på nytt. Den som først kommer usett til toppen får være solkongen i neste runde. Dersom dere har lag, vinner det laget som først får alle sine medlemmer opp til toppen (deltagerne sniker seg frem hver for seg). Dere kan også legge ut lapper med tall på i terrenget. Deltakerne plukker opp lappene underveis, så legger man sammen lappene til hvert lag til slutt. Det laget som har høyest sum vinner.

For å gjøre det vanskeligere kan det også være voktere som går rundt og sender folk ned igjen. Vokterne kan også konfiskere lappene dersom noen blir tatt underveis i leken.

Skattejakt

Deltakerne finner et lett uoversiktlig område rundt en sti, kjerrevei eller noe annet som er et markert skille. Gruppen deles i to eller flere lag. Hvert av lagene tildeles et område. Inne på området gjemmer hvert av lagene sin skatt. Skatten skal gjemmes omtrent en meter over bakken og må være mulig å få øye på. Det er også mulig å ha flere skatter.

Nå skal hvert lag forsøke å snike seg inn på det andre lagets område, finne skatten og snike seg tilbake til sitt område uten å bli oppdaget. Hvis en deltaker blir oppdaget på det andre lagets område, kan hun tas til fange, dersom de klarer å få tak i henne. Fangene blir ført til et fengsel, som de bare kan befris fra ved å bli tatt på av noen fra eget lag.

Stien eller kjerreveien som skiller de to områdene, er ingenmannsland, og her kan ingen bli tatt. Det laget vinner som greier å bringe det andre lagets skatt(er) over til eget område.

ARRANGEMENTER

ANDRE NASJONALE **OG INTERNASJONALE** *ARRANGEMENTER* *finner du på* **SPEIDERPROGRAM.NO** UNDER **KALENDER**. SE OGSÅ FORBUNDETS **ARRANGEMENTSKATALOG!**

Påmelding skjer via **MINSIDE**. (Medlemsnummer finner du på baksiden av Speiderbladet/Lederforum.) Logg inn via **MDB.KMSPEIDER.NO**. Du kan også melde deg på via kalenderen på **SPEIDERPROGRAM.NO**, e-post til **POST@KMSPEIDER.NO**, eller på tlf: **22 99 15 50**, dersom det ikke står annet. Påmeldingen er bindende, og betalingsfristen er den samme som påmeldingsfristen. Betales til konto **3000.16.88487**, merk med navn og arrangement.

FOR HVEM **STED**
INNHOLD **PRIS**
TID **PÅMELDING**

Foto: Kaja Marie Leversund

VINTER-ROLAND

Har du en drøm om å kunne ta med patruljen din på vintertur? Vil du lære mer om friluftsliv i vinterfjellet, og våkne opp i en snøhule? Da er Vinter-Roland det perfekte kurset for deg. På dette kurset blir det lagt vekt på at du skal få en fin opplevelse i vinterfjellet, samtidig som du skal sitte igjen med ny kunnskap og inspirasjon som du kan bruke sammen med patruljen din på tur om vinteren.

Det er ikke en forutsetning at du er patruljefører, og du trenger ikke forkunnskaper for å delta. Du trenger heller ikke å være veldig god på ski, men det bør ikke være din aller første skitur. Kurset gir kunnskap som kreves for å delta på Ekspedisjon vinter.

For deg som vil lære mer om vinterfjellet. Kurset krever ikke forkunnskaper, bortsett fra at dette ikke bør være første gang du går på ski. Født i '01–'99.

Patruljeledelse i vinterfjellet. Haik med overnatting i snøhule. Teori og praksis om vinterfjellet. Påskebudskapet.

18.–23. mars.

Utsikten i Odda.

Kr. 1900,–. Gir Frifondstøtte.

Innen 21. februar.

På Vinter-Roland får du lære om bekledning, utstyr, skismøring, proviant, enkel og avansert orientering, førstehjelp i vinterfjellet og naturlig sunt fjellvett. Haiken er med overnatting i snøhule som dere selv graver dersom snøforholdene tillater det. Ellers blir overnattingen inne på gamle hotell Utsikten. Påskebudskapet er en naturlig del av programmet og du vil kanskje få noen nye tanker om hvorfor vi feirer påske. Det blir også tid til leirbålskos, lek og moro sammen med dine nye speidervenner!

Foto: Harald Undheim

EKSPEDISJON VINTER

I PÅSKEN arrangeres ekspedisjon vinter! Her skal deltakerne på tur i vinterfjellet i flere dager. I løpet av ekspedisjonen vil de blant annet lære å avpasse proviant, å lage måltider ute og å slå leir. De vil hele tiden få tett oppfølging og god veiledning fra staben.

ETTER KURSET vil de være bedre rustet til å ta med patruljen på overnattingstur vinterstid.

HØRES DETTE UT som et kurs du kunne tenke deg å være med på? Kurset passer for alle som har vært på Vinter-Roland eller som har tilsvarende kunnskaper fra vinterfriluftsliv.

For deg som har litt erfaring med ski og vinterfjellet fra før av, og som ønsker en litt utfordrende men først og fremst fin opplevelse i påskefjellet. Født i '00–'98.

Opplevelseskurs med fire teltdøgn i vinterfjellet. Skred, proviant og overnatting.

19.–23. mars.

Ikke bestemt enda.

Kr. 1100,–. Gir Frifondstøtte.

Innen 22. februar.

UNGDOMSTING

VIL DU LÆRE om aktuelle saker for KFUK-KFUM-speiderne og om hvordan du kan debattere disse sakene? Vil du lære hvordan du kan være med på å påvirke organisasjonen vår? Vil du bli engasjert? Bli med på Ungdomsting!

PÅ UNGDOMSTING får du lære om organisasjonsarbeid og hvordan du kan delta i organisasjonsdemokratiet. Du trenger ikke være patruljefører eller assistent for å delta.

UNGDOMSTING har mye likt med patruljeførertinget som holdes i forkant av landsting annethvert år, men det skal ikke sendes delegater fra Ungdomsting til landsting. Det er heller ikke landstingssaker som skal diskuteres. Likevel er det nok av aktuelle saker å snakke om og debattere. På Ungdomsting skal vi diskutere og debattere aktuelle saker for aldersgruppen og for organisasjonen. Helgen vil også inneholde inspirasjon til det lokale speiderarbeidet og samfunnsengasjement, lokalt og internasjonalt.

I MOTSETNING TIL det offisielle patruljeførertinget (som arrangeres samme år som landsting), kan gruppene sende deltagere på ungdomsting, dersom kretsen ikke har valgt noen på sitt kretsting.

Født i '02–'00.

11.–13. mars.

Nordtangen.

Kr. 1200,–. Gir Frifondstøtte.

Innen 11. februar.

Foto: Fjøyroguttan

VINTERTRÅKK

FOR FJERDE GANG arrangeres Vintertråkk, denne gang blir det 4.–6. mars. Hvis du har vært med på Vintertråkk tidligere vet du hvor kjekt det kan være. Er det første gang i år har du noe å glede deg til. Ta med patruljen ut på tur samtidig som du samler poeng til Haikeligaen, og husk at overnattinger ute om vinteren gir deg ekstra mange poeng!

OPPLEGGET ER det samme som for Tråkk. Patruljen planlegger og gjennomfører sin egen haik, men opplevelsen blir en annen: Været og vinterkulden krever mer av utstyret, terrenget ser annerledes ut når det er snødekt og det er viktig å øve på orientering. Veivalg er også viktig i forhold til skred, og man må tenke på å holde varmen for å unngå forfrysninger eller nedkjøling.

DET KAN VÆRE LURT å være litt ekstra forberedt før en drar på tur med patruljen om vinteren. På speiderprogram.no kan du finne en oversikt med tips til hva det kan være lurt å forberede seg på. Her ligger alt fra forslag til mat på tur til leker dere kan bruke for å holde varmen.

VINTERTRÅKKMERKER selges på speiderbutikken.no.

avsender: Norges KFUK-KFUM-speidere, Postboks 6810. St. Olavs plass, N - 0130 Oslo

KLIMANØYTRAL DISTRIBUSJON B

NORGE P.P. posten

SPEIDER BUTIKKEN

Speiderbutikken.no har det speidere og ledere trenger!

JULE-GAVE-TIPS

SPEIDERKNIV

Den klassiske speiderkniven til barn og unge, med forbundslogo på både blad og slire. **Kr 200,–**

En litt større kniv som sitter godt i hånden på unge og voksne. **Kr 250,–**

RYGGSEKK FOR BARN

De egenutviklede sekkene våre har blitt enda bedre. Oppgradert med større åpning i toppen. Forseggjort med godt hoftebelte, stropper både oppe og nede og reflekser.

Sekk fra 7–10 år **Kr 450,–**

Sekk fra 11 år → **Kr 500, –**

MANGE GODE ULLPRODUKTER

Vi fører en rekke ullprodukter fra anerkjente Woolpower. Gode, varme, luftige, solide og tåler vask ved 60 °C. Alt unntatt boxer og longs er merket med forbundslogoen.

- Lang jakke med glidelås. God og varm. kr 850,–
- Pologenser, høy hals med glidelås. kr 600, –
- Trøye, rund hals, uten glidelås. kr 500, –
- T-skjorte, rund hals. kr 400, –
- Longs, herre- og damemodell. kr 400, –
- Boxer, herre- og damemodell. kr 300, –
- Lue, one size. Tynn, to lag. kr 200, –
- Hals over hodet, one size. Tynn. kr 200, –
- Hals over hodet, one size. Tykk, ullfrotté. kr 200, –

SPEIDERHÅNDBOKA

Norges beste speiderhåndbok! Her finner man svar på «alt» en speider kan drømme om å kunne. Et fantastisk oppslagsverk. **Kr 340,–**

ADVENTSKALENDER

Følg med i nettbutikken etter årets adventskalender. Kalenderen kan kjøpes medio november 2015 og inneholder masse spennende saker som gleder i førjulstiden.

Se flere varer og bestill på speiderbutikken.no